

Sosyalist Liseliler

DÜNYAYI
SOSYALİZM KURTARACAK,
SOSYALİZMİ BİZ KURACAĞIZ!

Merhaba

21. sayımızla tekrardan merhaba. 20 sayı çıkarttığımız dergimizin 21. sayısını ne yazık ki koronavirüs sebebiyle ilk kez basılı olmayan bir hâlde okuyucularımızla buluşturuyoruz. Hızlı okunması, bütünlüklü bir sayı olabilmesi açısından dergimiz bu sayısında içeriğini farklılaştırdı.

Koronavirüs pandemisi bütün dünyayı kasıp kavurmaktadır. Çin'in Vuhan kentinde ortaya çıkan virüs çok kısa bir zaman içerisinde Asya, Amerika, Avrupa derken bütün kıtaları ve hemen hemen bütün ülkeleri etkisi altına aldı.

Bu süreç ne yazık ki bizi de etkiledi, dergimizi basılı hâlde çıkartamamanın üzüntüsünü yaşıyoruz. 20 sayıdır sınıf arkadaşlarımızla sınıflarda, meydanlarda buluşturduğumuz Sosyalist Liseliler dergisini ilk kez internet üzerinden yayınlıyoruz. Bununla beraber umutluyuz. İnsanlık bugüne kadar başına gelen birçok "virüsü" bertaraf ettiği ve etmeye devam ettiği gibi bu virüsü de bertaraf etmeyi başaracaktır!

Kapitalizmin virüs karşısında nasıl aciz olduğuna hepimiz her gün şahit oluyoruz. Amerika'nın, Avrupa devletlerinin para hırsından dolayı içini boşaltıp özelleştirdikleri sağlık sistemi yüzünden her gün binlerce Amerikalı, Avrupalı kardeşimiz hayatını kaybetmektedir.

Sosyalist Liseliler olarak insanlığın bu virüs karşısında aciz değil aksine güçlü olduğunu bir kez daha belirtiyoruz. Aciz olan biz değiliz, kapitalizmdir...

Yeni sayılarımızla, özellikle yeniden baskısını yapabildiğimiz sayılarımızla okullarda ve meydanlarda buluşabilmek dileğiyle.

Nisan sayımızdaki gecikmeyi ise telafi edeceğimizi belirtir, sağlıklı ve umutlu günler dileriz.

Sosyalist Liseliler Yayın Kurulu

İçindekiler

- 3 **Gündemde Kalanlar**
- 4-5 **Memleket**
- 6-7 **Eğitim**
- 8-9 **Sizden Gelenler**
- 10-11 **Teknoloji ve Bilim**
- 12 **Üreteceğiz**
- 13 **Yarışma**
- 14-15 **Karantınada Film Önerileri**
- 16-17 **Karantınada Okuma Önerileri**

sosyalistlise

sosyalistliseliler

sosyalistlise

0537 617 3934

Mnifesto Medya Basın Yayın Tic. Ltd. Şti. Adına İmtiyaz Sahibi: Behzat Ulucan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Behzat Ulucan

Adres: Yalı Mah. Kar Sk. No: 14 Maltepe - İstanbul E-posta: posta@sosyalistcumhuriyet.org

GÜNDEMDE KALANLAR

Yeni Koronavirüs (KOVİD-19), ilk olarak Çin'in Wuhan kentinde aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 15 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüstür. Daha sonra insandan insana bulaşarak Wuhan başta olmak üzere Hubei eyaletindeki diğer şehirlere ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin diğer eyaletlerine ve hızla denizaşırı ülkelere kadar ulaşmaya başladı.

Türkiye ilk vakayı yaklaşık 2 ay sonra 10 Martta bildirmişti. Bütün çevre ülkeler Kovid-19 ile uğraşırken Türkiye'nin 50 milyon üzeri nüfusa sahip olup da vaka bildirimini en son yapması da büyük bir muammadır.

16 Mart'ta tiyatro, kafe, sinema, kiraathane gibi umumi ortamlar tedbir amaçlı kapatıldı.

21 Mart'ta ise mortalitesinin yüksek olduğu 65 yaş üstüne sokağa çıkma yasağı geldi. Ardından bu yasak genişletilerek 20 yaş ve altı da bu yasağa dahil edildi. Fakat 20 yaşının altında olup çalışmak zorunda kalanlar bu yasaktan muaf tutularak çocuk işçi gerçekliği yine yüzümüze vuruldu.

Salgının yayılmasını engellemek için sokağa çıkma yasağı yerine saçma ve gerçekliği olmayan kampanyalar başlatıldı.

Emekçiler öldürücü bir ikileme mahkum edildi. Ya evde kalıp aşıktan öleceklerdi ya da aç kalmamak için çalışarak salgına göz göre göre kurban edileceklerdi ve öleceklerdi. Devlet ise bu durumda halka ellerinde tutulan fonlarla yardım edip destek olmak yerine millî birlik söylemleri ile televizyonlardan İban numarası paylaşarak halktan para dilenmeye başladı.

10 nisan gecesi saat 22:00'da açıklanan ve 00:00'da uygulanmaya başlanacak olan 2 günlük sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Bu yasak adeta virüsün bulaşarak yayılmasına davetiye çıkardı. Sokağa çıkma yasağını duyan insanlar sokaklara akın etmeye başladı. Bakkal ve marketlerde uzun kuyruklar oluştu, fırınlarda ekme almak için insanlar birbirleriyle kavga etmeye başladılar. Bu duruma düşmüşken insanların düşündüğü tek şey aç kalmamaktı fakat hükümetin yardakçıları sokağa çıkan insanları alt tabaka olmakla, salaklıkla suçladı...

Bu olayın ardından İçişleri Bakanı Süleyman Soylu bütün "hakaret ve eleştirileri" kabul ettiğini belirterek istifa etti. Ancak istifasının Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dan birkaç saat içerisinde onay görmediğinin açıklanması, herkesi düşündürdü...

KORONAVİRÜS GÖLGESİNDE KAPİTALİZM, TÜRKİYE VE İŞSİZLİK

İlk kez 12 Aralık 2019 tarihinde Çin’de görülen yeni tip koronavirüs kısa sürede dünyaya yayıldı. Çin dışında ilk vaka Singapur’da görülürken, Türkiye’de bu virüsün ortaya çıktığı gün Dünya Sağlık Örgütü tarafından koronavirüsü ‘‘pandemi’’ ilan edildi.

Neo-liberal politikalar yüzünden sağlık sisteminin içinin boşaltıldığı başta İtalya, İspanya ve ABD gibi ülkelerde sağlık sistemi çöktü ve en fazla sayıda ölüm haberleri bu ülkelerden gelmeye başladı. Ayrıca sağlık sisteminin çöküşünü engellemek için herkesin aynı anda hastalığa yakalanmasının önüne geçmede en büyük silah olarak ‘‘kişisel izolasyon’’ gösteriliyor.

HERKESİN OHALI KENDİNE (Mİ?): KİŞİSEL İZOLASYON VE TÜRKİYE

Türkiye’de izolasyonun önemi ilk başlarda sağlık bakanı herkes kendi

OHAL’ini ilan etsin, sözleriyle vurgulamaya çalıştı. Virüsten korunmak ve yayılımına katkıda bulunmamak için kalabalık alanlardan uzak durmak, hijyen kurallarına dikkat etmek ve gerekmedikçe evden çıkmamak olduğu aşikar.

Ancak salgın boyunca hem hızlı yayılımın hem de sağlık sisteminde ‘‘yığılmadan kaynaklı aksaklıkların’’ kendini göstermemesi için ilk koşulun evde kalmak olduğunu söyleyen ve ‘‘Hayat Eve Sığar’’ diye reklamlar yapan hükümet diğer yandan da işçilerin ve hatta her gün onlarca vakayla karşılaşan sağlık emekçilerinin dahi virüse karşı savunmasız şekilde çalıştırılmasına göz yumuyor. Bu çelişkili göz yumuş, sermaye düzeninin kar odaklı karakterinden kaynaklanıyor. İşçileri Bakanlığının yayınladığı genelgeye göre toplu taşımada kapasitenin yarısı kadar yolcu taşınacağı söylenirken; işçi servislerinde kapasitenin üstünde yolcu taşındığı haberlerini her gün görüyoruz. Baştan belli ki üretim durmayacak, çarklar dönmeyeceği diyenlerin bahsettiği çark, patronların cebine ‘‘kar’’ taşıyan bu çark.

HERKES EVE İŞÇİLER İŞE: HER SINIFIN ÖNLEMİ KENDİNE

Emekçiye kolonyayı reva görenlerin, maske satışını yasaklayıp da hayati önem taşıyan bu maskelerin yaygın dağıtımını beceremeyenlerin bu krizi de halk ve halk sağlığı adına yönetmekte başarısız oldukları ortada. Salgın açısından kronik hastalar ve yaşlılar en büyük risk grubuyken ve ölümle sonuçlanan vakaların çoğu bu aralıkta seyrederken; 20 yaş altı ve 65 yaş üstü kişilerin sokağa çıkışı yasaklanmıştı. 2 gün sonrası 20 yaş altı ‘‘işçilerin’’ bu yasaktan muaf tutulduğu ülkemizde vakalar 20-65 yaş arasında seyretmeye başladığı açıklandı. Bunun nedeni herkes eve, işçiler işe politikasıdır. Bunun nedeni sermaye iktidarının yalnızca kar düşünmesidir ve devletin her adımını sermayeye göre atmasının sonucudur.

Yoksulların önlemi bir şişe kolonyayken, zenginler için önlemlerde sınır yoktur. Patronların kendi sağlıklarını

garantiye alıp ilk düşündükleri şey karlıklarını da garantiye almaktır. Bu noktada Koronavirüsün sınıf tanımadığı oldukça açık; bir işçiye de dünyanın en zengin kişisine de bulaşabileceği gibi bir devlet başkanına da bulaşabiliyor. Ancak bu düzende herkesin eşit derece bu salgından korunabilme, korunacak ekipmana sahip olabilme ya da ‘evde kalabilme şansı’ yok.

Bu ülkede güneş doğmadan yollara çıkıp, üretim için çarkların dönmesini sağlayan milyonlarca emekçinin geçindirmek zorunda olduğu evi, gelecek sunmak istediği çocukları var. Böyle bir durumda emekçilerin çocuklarının yaşamından, evlerine giren ekmekten feragat edip de evde kalabilme şansı var mı?

“ İSTIKRARLI ARTIŞ”: İŞSİZLİK

Türkiye’de son yıllarda yükselen ekonomik kriz ile birlikte iyice zorlaşan yaşam koşulları ve artan hayat pahalılığı zaten emekçilerin üzerinde ağır bir yükken, koronavirüs ile birlikte artık çok daha fazla hissediliyor. Koronavirüs bu anlamıyla işsizliği arttırdığı gibi ‘işsiz kalma’ korkusunu da artırıyor. Ayrıca bu virüsün Türkiye’yi ekonomik krizde ve işsizliğin Cumhuriyet tarihinde en yüksek olduğu dönemde vurması da bu sıkıntıları artırıyor.

19- 21 Mart arasında yapılan bir araştırmaya göre, ailesinden birinin ya da kendisinin işini kaybetmesi konusunda endişe duyanlar %68, koronavirüs salgınından dolayı endişe duyanlar ise %63 oranında. Yani ülkemizde insanlar salgındansa işsizlikten daha çok korkuyor. İşsizlik demek yoksulluk, açlık, çocuklarına güzel bir gelecek hazırlayamamak demek. Türkiye’de emekçiler bu kaygılar içindeyken sermaye iktidarının politikalarını ise ‘Sermayeye Kalkan Politikası’ olarak adlandırmak mümkün.

SERMAYEYE KALKAN POLİTİKASI

Sermaye iktidarının ‘Ekonomik İstikrar Kalkanı’ olarak adlandırdığı bu sermaye koruyucu programla işçiye ücretsiz izin önünü açıyor. Bu programla birlikte işten çıkarmanın yasaklanması adı altında ücretsiz izin de önü açılmış oldu. Açlık sınırının (Mart ayı verilerine göre) 2.847, yoksulluk sınırınınsa 7.639 lira olduğu bu dönemde, zorla ücretsiz izne çıkarılan işçiye 1117 lira ödenecek. Televizyon kanallarından ve gazetelerden ‘işten çıkarmalar yasaklandı’ manşetiyle sunulan bu program incelendiğindeyse niyet açıkça belli, ‘İşçiler işsiz kalıp da yoksulluktan ölmesinler çünkü salgın bittiğinde bizim kasalarımız için üretmeye devam edecekler.’

BİR DUVAR YAZISI: KORONA VİRÜS, KAPİTALİZM SALGINDIR

Salgın sonucunda şimdiye kadar görülmemiş ölüm oranlarına sahip ABD’de ki bu yazı, aslında yalnızca bir duvara değil aynı zamanda açıkça insanlık tarihine de yazılmıştır. Tüm dünyanın kapitalizmi sorgulanmasının zamanıdır. Bu dönemin ve ülkemizde ki bahsettiğimiz çelişkili göz yumuşların bize açıkça gösterdiği bir şey var, o da kapitalizmin açıkça insan ve insanlık düşmanı karakteridir.

Bu salgınla karşılaşınca emekçilerin ilk aklına gelense işsizlik. Yani insanca yaşayabilme kaygısı. Dünya’da 1 milyondan fazla insanın hayatını kaybettiği ve milyonlarca insanın etkilendiği bir salgınla karşılaşınca hükümette ilk akıllara gelen şey yoksulluğa mahkûm ettiği halktan İBAN numarası verip para istemek. Bir de üretimin sürmesi. İyi ama üretim kimin için? Bu bölümün temel sorusu bu olsun.

Türkiye’de geleceğin kurucusu olacak gençliğine bunlar ışığında bir karara varıp bu soruyu cevaplaması gerekiyor. Halktan İBAN numarası isteyenlerin, çocukların kumbaralarına dahi göz dikenlerin, emekçiye 1117 lirayı reva, kolonyayı deva görenlerin geleceği için mi? Yoksa hakkımız olan insanca yaşam için mi?

CORONA IS THE VIRUS
CAPITALISM IS THE PANDEMIC

EĞİTİMDE EVİRİME DÜŞMANLIK

Evrim üzerine ülkemizde ve dünyada şüphesiz çok konuşulan, çok tartışılan bir konu olmuştur. Evrim konusu yaptığımız arkadaş sohbetlerinde açıldığında salt olarak: “Ben evrime inanıyorum.” veya “evrimde neymiş maymundan mı geldik” türü yaklaşımları hepimiz görmüştür. Fakat önemli olan soruyu bazen atlayabildiğimizi düşünüyoruz bu soruya: Nedir bu evrim? Bu soruyu yanıtlamak bizlere bugün ülkemizde ki gericilerin ve onun iktidarının evrime hasımlık ettiğinin de cevabını verecektir.

NEDİR BU EVRİM?

Bilim daima bir konunun ne olduğunun, neden olduğunun, nasıl olduğunun sorularına yanıtlar aramış deney, gözlem yollarıyla gerçekliğe ulaşmaya çalışmış ve bu ulaştığı gerçeklikteyse yasalar keşfetmiştir. Nereden geldiğimiz sorusuyorsa insanlığın, on binlerce yıl farklı cevaplar verilse de, yanıtını aradığı bir başlık olmuştur. Evrim fikri açısından bu sorunun yanıtlanmasında en önemli rol Darwin’in olmuştur. Darwin insanlıkta baskın bir inanç olan

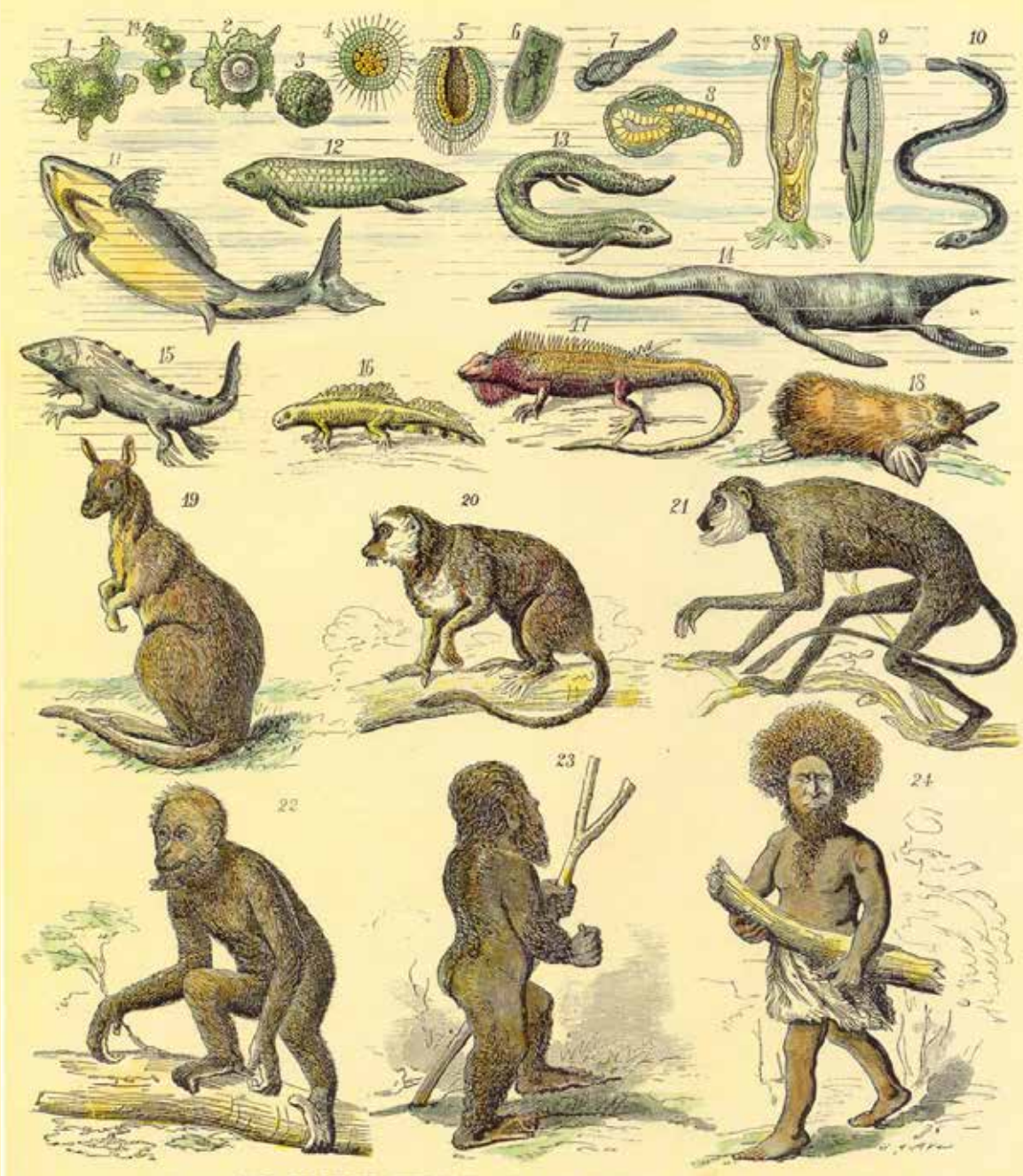
canlı türlerinin en başından beri var olduğu ve olduğu gibi ilerlediği kanısını 1859 yılında çıkarttığı “Türlerin Kökeni” isimli kitabıyla yıkmıştır. Burada ifade etmek gerekir ki evrim görüşü Darwin’den önce Anaksimender’e (MÖ 610-546) kadar uzun olmakla birlikte Darwin evrimi doğa yasaları çerçevesinde bilimsel bir kuramda topladı yani onun tarafından sistemleştirilmiş oldu ve yıllar içerisinde evrim görüşü Darwin’in 161 yıl önceki görüşlerinden daha da ileriye taşındı. O (Darwin) doğa yasalarını keşfetmiş ve insanların daima olduğu gibi ilerlemediğini Türlerin Kökeni kitabında canlı türlerini inceleyerek vermiştir. Doğal seçim kuramıyla tüm canlıların ortak bir atadan başlayarak çeşitlenmiş olduğunu açıklamıştır. Bugün elimizde ki bilimsel verilerle karşılaştığımızda canlıların ortak bir genetik ve evrimsel süreçten geçtiğini anlayabiliriz.

Fakat Evrim “Biz kimiz?, Nereden geliriz?” Gibi sorularımıza yanıt vermekle beraber pratikte de işimize de yarar. Biz evrimi anlayarak bugün dünyada: tarım verimliliğini arttırmak, haşerelerle mücadele etmek, yeni ve daha

yüksek kalitede ürünler üretebilmek amacıyla: evrimsel biyolojide, bitkiler ve hayvanlara müdahalemizle: yapay seçimde, hastalıklara ilaç üretmekte ve dahi çözemediğimiz bir sürü hastalıkla baş etmekte evrim görüşü bilim insanlarının yolunu aydınlatmaktadır. Bugün Koronavirüs ile birlikte geldiğimiz noktada bilimin ve tabii evrimin ne kadar önemli olduğu tekrar güneş gibi ortaya çıkmıştır. Evrimsel biyoloji olmadan insanlığın şu an hasret olduğu aşı ve ilaçlar nasıl bulunabilir? İşte evrimi anlamak ve ona göre hareket etmek de gelecekteki salgınlara karşı da bizi koruyacaktır.

PEKİ, EVRİME NEDEN DÜŞMANLAR?

‘Eğitimde Evrime Düşmanlık’ yazısına başlarken Marks’ın Alman İdeolojisi kitabındaki sözlerini hatırlayalım: “Egemen sınıfın düşünceleri her çağda egemen düşüncelerdir; Yani toplumun maddi egemen gücü olan sınıf, aynı zamanda egemen zihinsel güçtür...” Bu sözler bizim nirengi noktamızı oluşturmalı.

1957 yılında Sovyetler Birliği'nin dünya yörüngesine Sputnik-1 isimli uzay aracını oturtmasıyla birlikte teknoloji ve bilim alanında birçok ülkeye etkisi olmuştur. Türkiye'de 1960'lı yıllarda tasarlanan, içinde evrimin de olduğu bir müfredat ile birlikte bu etkiden nasibini almış ve evrim liselerde anlatılmaya başlanmıştır. Fakat ilerleyen yıllarda evrime yönelik saldırılar yoğunlaşmış anlatılmasının "dinen sakıncalı olduğu" bulunan her fırsatta dillendirilmiştir. En sonunda lise müfredatından 2017 yılında çıkartılmıştır.

Evrime düşüncesi yukarıda da aktardığımız gibi insanlığın nesnel gerçekliği ve yaşamdan ayrılamayan bir düşüncemizdir fakat bu evrime düşmanlığın sonunu getirmemektedir. Bu anlamıyla aslında evrime düşmanlık etmenin özünde bili-

me düşmanlık etmenin yattığını bilmeliyiz. Marks'ın yukarıda aktardığımız sözü gibi "Egemen sınıf aynı zamanda egemen zihinsel güçtür." Yani sermaye sınıfının biricik temsilcisi AKP iktidarı temsilcisi olduğu zenginler için okumayan, düşünmeyen, üretmeyen bir işgücü yetiştirmek ve kendi gerici niteliğini toplumda da var etmek için çabalamaktadır. Biliyoruz ki her iktidar kendi gençliğini yaratır. Sözgelimi kaba bir şekilde ifade edersek: AKP'de ot gelip, ot gidecek, gerçekliğe, sömürüye uyanmayacak bir gençliği var etmek için müfredatlarda bilimselliğin kırıntısına umarsızca ve arsızca saldırmaktan geri durmamıştır! Evrimi biyolojiden çıkartarak gençliği doğaüstü güçlerle anlatılan bir biyoloji eğitimiyse zehirlemektedir. Bu anlamıyla böyle bir zihniyetin gençliği dindar ve kindar

bir kalıba sokmak istemeleri ve liselerde gerici örgütlenmelerle protokoller imzalamaları çok normaldir. Evrimin ne olduğunu bilmeyen ve bilimsel bir eğitim görmeyen liselileri bilimselliğin kırıntısına sahip olmayan dinci - gerici eğitimlerini dayatarak ve AGD, Ensar Vakıf ve Ülkü Ocakları gibi örgütlenmelerle sindirebileceklerini düşünüyorlar. Fakat bu ülkede ilerici ve yurtsever liselilerin onların dar gömleğine sığmaya hiç niyeti yoktur!

Varsın AKP liselilerin bilimsel ve laik eğitim taleplerine sırtını dönsün, bizlerde tıpkı yıllar önce İstanbul Erkek Lisesi'nde ki gibi onun gerici hocalarına ve eğitim sistemlerine sırtımızı dönüyor ufkumuzu bilimin, eşitliğin, özgürlüğün hüküm sürdüğü bir düzene çeviriyoruz!

KÜBA'NIN DERDİ NE?

Maalesef Covid-19 salgınının tüm dünyayı etkisi altına aldığı zor bir dönemden geçmekteyiz. İtalya, İngiltere, Fransa ve ABD gibi birçok gelişmiş, refah seviyesi yüksek ülkelerde binlerce insanın ölümüne neden olan virüs ülkemizde dâhil olmak üzere bütün yaşamı felç etmiş durumda. Salgınlarla mücadele konusunda ülkeden ülkeye değişen farklı yöntemler gördük. Bugün değineceğimiz nokta Küba'nın sağlık alanındaki öncülüğü yönünde olacak. Geçtiğimiz mart ayında içinde 5 koronavirüslü yolcu olduğu söylenen ve hiçbir ülkenin yanaşmasını kabul etmediği yolcu gemisine Küba "Pandemi herkesin ortak çabasıyla sona erecek. Yolcuları kabul etmemizin sebebi insani kaygılar." diyerek kucak açtı. Bu salgınla mücadele kapsamında Küba'nın yaptıklarının ilki de değildi.

Virüsün en yaygın olduğu İtalya'nın kuzeyindeki Lombardiya Bölgesi'ne çoğunluğu doktor olan 52 kişilik bir sağlık heyeti, ilaç göndermesi -İtalya salgınıyla mücadelede sağlık personeli gönderdiği 6. ülkedir- ve Küba'da koronavirüs tespit edilen 3 turiste karşılıksız tedavi uygulaması gibi birçok faaliyette bulunuldu. Peki, 1959'da ülkede gerçekleştirilen sosyalist devrimden bu yana yanı başındaki ABD başta olmak üzere birçok ülkenin ekonomik ve siyasi yaptırımlar, ambargolar uygulanan, küçük bir ada ülkesi olmasından dolayı kaynak bakımından yoksul olan ve devrimin gerçekleştirildiği dönemde okuma yazma oranının %25'lerde olduğu Küba, nasıl oldu da salgınlarla ve hastalıklarla mücadele adına dünyanın dört bir yanına on binlerce doktor, sağlık çalışanı ve ilaç gönderen bir ülke haline geldi?

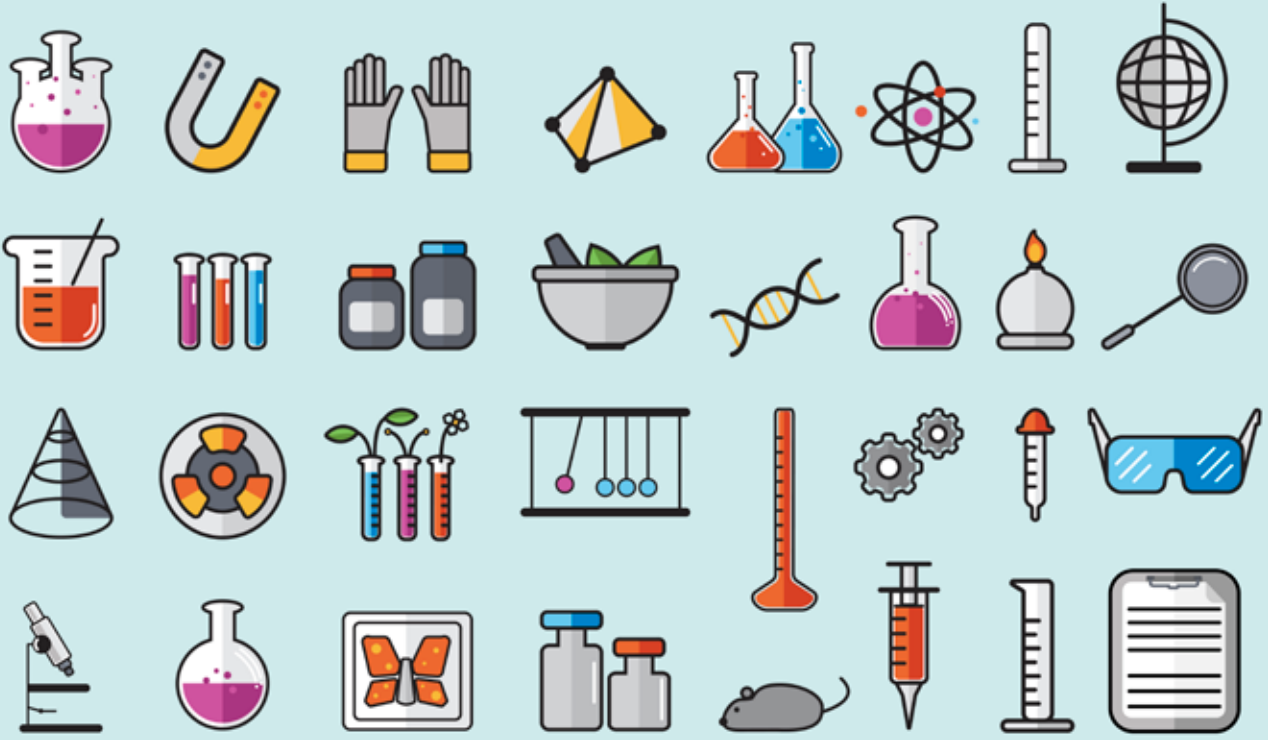
Devrimden önce sınıfsal toplum yapısına denk düşen paralı hastanelerin olduğu, kırsal alanda yetersiz sağlık hizmetinin verildiği, halk arasındaki salgınlara karşı önlem alamayan ve binlerce doktorun olduğu ama hepsinin özel hekimlik yaptığı bir sağlık sistemi vardı. Ülkede sosyalizmin kurulmaya başlanması ile birlikte sağlıkta Semaşko Modeli adı verilen eşitlikçi ve herkese tam teşekküllü ücretsiz sağlık hizmeti verildiği model benimsendi.

Ülkedeki tüm hastanelerin Sağlık Bakanlığı altında kamulaştırılması ile birlikte bölgeselleştirilmiş sağlık hizmetlerinin de kurulmaya başlanmasıyla 1963 yılına değin ülkenin en ücra köşesine kadar uzanan bir sağlık ağı oluşturuldu. Geliştirilmeye devam eden sistem, 70'li yıllarda laboratuvar ve görüntüleme teknolojilerinin kullanılıp geliştiril-

diği, toplum sağlığının artırılmasının amaçlandığı polikliniklerin açılması ve artırılmasıyla devam etti. Bunu da 80'li yıllarda polikliniklerin halkın sağlık gereksinimlerine yeterli gelememesi üzerine aile hekimliği izledi. Aile hekimliği sistemi ile hasta bakımı ve sağlık değerlendirmeleri hızlandırılmış, aynı zamanda doktorun her haneye yılda 2 kez gitmesi ile halkla sağlık sisteminin iç içe geçmesi, hastalıklara hızlı teşhis, basit koruyucu yöntemlerin halka öğretilmesi, rehabilitasyon gibi kapsayıcı hizmetlerin verilmesi kolaylaştı. Bunun yanı sıra ilaç üretimi ve dağıtımının kamulaştırılması ile birlikte yeterli kaliteyi yakalayamayan ilaç firmaları kapatıldı. Tedaviye uygun standart ilaçların kullanılmasıyla birlikte muayeneler hızlandırıldı. Paralel olarak tıbbi teknolojide de gelişmeler gösteren Küba 1986'da Genetik Mühendisliği

ve Biyoteknoloji Merkezi'ni kurarak ilaç üretimi ve genetik mühendisliğini geliştirmiştir. Bugün binden fazla ilaç, ondan fazla aşı ve otuzdan fazla erken tanı tıbbi ürün ve otuzdan fazla biyoteknoloji ürünü üretmektedir ve tıbbi teknolojide dünyada öncü ülkeler arasındadır. Bugün Küba'nın ülkesinde bulunan pek çok hastalığı yenmesi, bu hastalıklarla mücadele için dünyanın en uzak, yaşanması en güç bölgelerine doktor göndermesini, sağlık alanında en iyi olmasını sağlayan en büyük şey insan sağlığını ticari bir mal değil temel bir hak olduğuna inanmasıdır.

Yapılan her türlü yaptırıma rağmen Küba'nın gösterdiği direngenlik, kurtuluşun kamucu sağlıkta, sosyalizmde olduğunu bize bir kez daha hatırlatmıştır. Küba'nın tek derdi insanlıktır.

BİLİME TARİHSEL BİR BAKIŞ

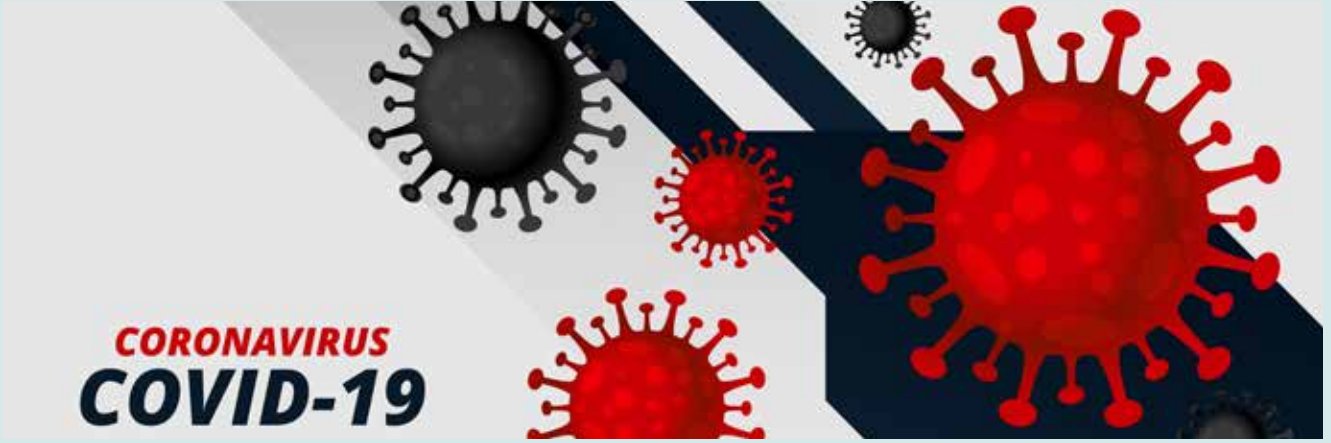
Bilim, okullarımızda, günlük hayatımızda ve hatta televizyonu açtığımızda karşımıza çıkan bir tartışma programında sıkça karşılaştığımız hepimizin tanımlayabileceği bir kavramdır. Ancak bunun yanı sıra içinde bulunduğumuz toplum yapısı itibarıyla egemen sınıf tarafından toplumdaki koparılmaya çalışılan, varlığı görmezden gelinen hatta bazı söylemlerle açıkça reddedilen bir kavram olma özelliği de taşımaktadır.

Bilim ve bilimsel düşünce bir iktidar tarafından neden kabul görmez? Evrenin kanunlarını, dünyanın düzenini ve var oluşunu açıklayabilen bilimsel düşünce sistemleri nedendir ki tüm bunları yapabilirken bir iktidar tarafından kabul görmeyi başaramaz. Bunun cevabını görmek için bilimin tarihsel gelişimine ve iktidarda bulunan sınıfın sınıfsal karakterine bakmak gerekir. Her şeyde olduğu gibi bilimin toplumlardaki konumlanışını anlamak için de yöneten ve yönetilen sınıflar arasındaki çelişki doğru yorumlanmalıdır.

Bilim tanımını tarihi dönemlere göre farklı yapabiliriz. Buradaki ayırım da bilimin sistemleşmesi ve buna bağlı olarak evrilişinden kaynaklanır. Genel anlamında baktığımızda bilim, uygarlık tarihi ile başlar. Yontma Taş Çağı, Cilalı Taş Çağı, Maden Çağı'nda insanlar yaşamlarını kolaylaştırmak için çabalamışlardır ve bu sebeple Antik Çağlarda bilgi birikimlerini öncelikle bu doğrultuda sağlamaya yönelmişlerdir. Tarım yapmak için sulama kanalları açmaları, çeşitli madenleri kullanarak mutfak eşyaları yapmaları, yazının icadı, sayı sistemlerinin oluşturulması, Güneş ve Ay'ın hareketlerinin takip edilmesi ile takvimin yapılması bu dönemde bilimsel gelişimin temellerini atmıştır. Bilimin kökenleri Antik Yunan medeniyetine dayanmaktadır. Mezopotamya, Babil, Mısır gibi medeniyetlerin gelişimi Antik Yunan medeniyetine temel oluşturmuştur. Antik Yunan medeniyetinin toplumsal yapısına baktığımızda merkezileşmiş bir dinin ve hiyerarşik bir toplum örgütlenmesinin bulunma-

ması ifade özgürlüğünün önünü açmış bu yapılanma düşünce özgürlüğünün olduğu bir ortam oluşturmuş ve doğası gereği olguların nedenlerini bilmek isteyen insan doğa olayları hakkında yeni açıklamalar üretmeye başlamıştır. İlk kez mitler ve tanrılara dayalı açıklamalar reddedilmiş, evrenin bütün ve düzenli bir yer olduğu yorumları yapılmıştır.

Orta Çağ'a baktığımızda Batı Roma İmparatorluğu'nun son dönemlerine doğru Antik Yunan medeniyetinin çöküşünün başladığını görmekteyiz. Bu dönemde Hıristiyan teolojisinin gelişmeye başladığı ve Roma'da merkezi olarak kabul edilebilecek tek kurumun hiyerarşik bir düzene sahip olan Roma Kilisesi olduğu ortadadır. Tek merkezi güç olarak kalan Roma Kilisesi, iktidarının Tanrı'dan kaynaklandığını savunmakta kiliseyi tanrının dünyadaki temsilcisi olarak sunmakta ve tüm toplumun kilisenin buyruklarına tabi olması gerektiğini savunmaktaydı. İşte

tüm bu siyasi ortamda Orta Çağ'ın ilk dönemlerini karanlık çağ olarak da adlandırmamızın nedeni kilisenin dini savunmak ve yaymak için yaptıklarıyla bilimsel bilginin kökenini oluşturduğunu söylediğimiz felsefeyi bütünüyle dinsel bir kimliğe büründürme çabasının akıl-din çatışmasıyla sonuçlanmasıdır. Yani kilisenin, dini ve onun kurallarının yazıldığı sorgulanmaya kapalı” kara kaplı kitabı” akıldan üstün tutmasıdır. Bu durum bilimsel ve felsefi çalışmaların gerilemesine neden olmuştur. Görüldüğü gibi her iki çağda da bilimsel bilginin değeri ve toplumda kabul görüşü iktidarın konumlanışına ve bilime bakışına bağlıdır ve tabii Orta Çağ'da merkezi güç olarak iktidara konumlanmış kilisenin bu sarsılmaz görünen saltanatı sonsuza kadar sürmemiştir. 13.yy.da ticaret ilişkilerinin bir dönüm noktasına kadar gelişim görmesi insanların bilgi birikiminde ve bilimsel düşüncede yeni gelişmeler olmasına kapı açmıştır böylece tam anlamıyla yıkılmasa bile kilisenin mutlak hakimiyeti sarsılmaya başlamıştır. O sorgulanamayan, mutlak geçerliliği olan” kara kaplı kitapta” bulunmayan yeni olgular ve sorunlar oluşmaya başlamıştır.

Tüm bu meselelerin toplumu yeni araştırma yöntemlerine yönlendirmesi kilisenin karanlığına son verecek yeni bir dönemi başlatmıştır: Rönesans Dönemi'ni. Bu dönemde kilisenin yarattığı akıl-din çatışmasının son bulduğu, insanların yüzünü birçok alanda akla ve bilime döndüğü görülmektedir sonuç olarak İtalya ve Rönesans'tan etkilenen birçok toplum kılavuzun “kara kaplı sorgulanamaz kitaplar” ve onları dayatan hakim güç değil akıl ve bilim olduğunu görmüştür.

Tüm bu tarihsel akış içinde bir de 21.yy.da ülkemiz özneline bilime, bilimsel düşünceye verilen değere bir

bakalım. Türkiye’de bilimi savunan ve savunmayan taraflar kimler? İktidar, yapısı ve çağdışı ideolojik yaklaşımı sonucu tabii ki bilime karşı konumlanmış durumda. Çağdışı diyorum çünkü iktidarın aynı Orta Çağ kilisesi gibi korktuğu bir şey var bu da bilimin toplumu aydınlatan ve karanlığa karşı aklın yolunu seçmeye davet eden ışığıdır. Toplum karanlığa sırtını döndüğünde insanları din, etnik köken, mezhep gibi şeylerle kandırılıp uyutulamaz duruma gelir. Bu durum mezhep çatışmaları, ırk üstünlüğü kavgaları, din afyonu ile toplumda yarattığı kaoslardan beslenerek sınıf birliğini bozan böylece kendi sınıfsal iktidarının meşruluğunu kazanan burjuva iktidarının meşruluğunu yitirmesine ve toplum üzerinde tahakküm kuramamasına sebep olur. Bilime, insanlığı ileriye taşıyacak her türlü düşünceye karşı çıkarak toplum daha da geriye Orta Çağ karanlığına çekilmek istenmektedir. İşte bu yüzden iktidar tüm gericiliğiyle bilimsel düşünceye saldırmaktadır.

Günümüzde dünya gündeminde ciddi bir öneme sahip korona virüs salgını çerçevesinde iktidarın bilime bakışına baktığımızda ise görüyoruz ki birçok örnekte ve durumda bilimsel düşünceyi reddeden iktidar dogmatik düşünce ve bilim dışı tutumuyla dünya nüfusunu ve toplumsal sağlığı ciddi manada tehdit eden bu virüs karşısında da savunmasız ve hazırlıksız yakalanmıştır. Bu salgın dogmatik düşüncelere yani tanrının gazabına, insanların dinen “yanlışlarına” bağlanamayacak biyolojik olduğu kadar toplumsal ve siyasal bir sorundur. İktidar bu durumda sorunu dine bağlayarak ya da sadece biyolojik etkisiyle sınırlandırarak birçok konuda yaptığı gibi meselenin sınıfsal ve ideolojik yönüne gizleyemeyecek kadar köşeye sıkışmıştır ki bakanı “Bu hastalığa karşı elimizde güçlü bir koz var: Yakalanma-

mak.” diye açıklama yaparak resmen insanlarla dalga geçebilmiştir.

Görüyoruz ki iktidar, böyle bir salgın insan hayatını tehdit ederken kiralarnı ödemek, beslenme ihtiyacını karşılamak için çalışmak zorunda olan emekçilerin neden hala işlerine gittiğini, neden emekçilere ücretsiz izin hakkı tanınmadığını açıklarsa sınıfsal kimliğini apaçık ortaya koyacaktır ve bundan çekinmektedir. Bu tutumu ile halka ülkemizde yayılmasının sebeplerinden en etkilisi olan umreden dönenler hakkında alınmayan önlemler ile ilgili bir açıklama yapamamakta, çalışmazsa düzen tarafından aklıktan ölmeye mahkûm edilecek emekçi halk kesimine de sırf burjuvazi zarar görmesin diye uyguladığı çalışma politikalarıyla açık açık aklıktan ölmezsen virüsten öl demektedir. İktidardaki sınıf ve onun sözde devlet yöneticileri vaka sayılarının artışı önlemek için uyguladıkları sokağa çıkma yasağı politikasının yanlışlığı ve akıldışılığı ile işleri daha da karıştırmayı başarmış, toplumu daha da ciddi bir tehdit altına sokacak kadar bilimden ve mantıktan uzak davranmıştır.

Tarihin her döneminde görüldüğü gibi iktidardaki sınıfın bilime karşı tutumu yaşanan toplumsal sorunların halka etkisini, ülkenin gelişimini doğrudan etkilemektedir. Koronavirüs salgınının da ortaya çıkardığı sonuçlar ülkemizdeki egemen sınıfın bilime ve bilimsel gelişime karşı gerici, dogmatik tutumunu tekrar gözler önüne sermektedir. Ülkemizin gericilikten kurtuluşu, bilimin ışığında toplumun insanca bir yaşam sürmesi ancak ve ancak bilimi topluma hizmet için kullanan, insana hak ettiği değeri veren, bir sınıfın değil tüm toplumun yararını düşünen sosyalist iktidarın başa geçmesiyle mümkündür. Bunun tek çare olduğunu koronavirüs salgını tekrar bizlere göstermiştir.

ÜRETECEĞİZ, ÖZGÜRLEŞECEĞİZ, BIAT ETMEYECEĞİZ...

Üretmek... İnsana mahsus bir özellik. İnsanı insan yapan özellik. Ancak bugün bizler bilinçli şekilde insanlığımızdan uzaklaştırılmaktayız.

Hep tekrar ettiğimiz bir şey var: AKP iktidarı... Birçok sorunun sebebini AKP'ye bağlıyoruz. Bu "tespitimiz" yanlış değil. Elbeteki bizim derdimiz temel olarak düzenin kendisiyle. Öyle ama eğitimin içinin boşaltılması, yetenek sınavlarının kaldırılması, liselerin yarış atı misali sınavdan sınava yarıştırılması...

Yanlışla düşmememiz lazım. AKP'nin veya bağlı olduğu bu düzenin sanatçı anlamadığı yok. Sanata, üretime

düşman olmalarının sebebi üretmeyi bilmeyip "kıskanmalarından" kaynaklanıyor. Ne AKP'nin de düzenin de bu konuda tek bir düşüncesi, tek bir derdi var: üretenler düşünür; düşünenler sorgular; sorgulayanlar ise değiştirmek ister. Onlar bunu istemiyorlar. Hep söylüyoruz, kendileri de söylemeden duramazlar asla. Onlar bizim tersimize dindar bir nesil, kindar bir nesil istiyor. İstiyorlar ki, onlar ülkeyi tapulara bölerken biz susalım, onlar kendi "hanedanlarının" zenginliğine zenginlik katarken biz "hem çalışıyor hem çalışıyorlar, olsun..." diyelim. Bu iş böyle olmaz... Bizler, onlara karşı zihinlerinin açıklığını korumaya çalışan liselileriz.

Biz üreteceğiz. Derdimiz yalnızca "kendi" zihnimizi korumak değil. Biz ülkemizin ve dünyamızın aydınlık geleceğini korumak için üreteceğiz.

Biz üreteceğiz. AKP'nin liselilere üretim konusunda attığı birkaç adım vardır... Bunlar ancak: kutlu doğum haftasına özel şiir yazılması, 15 Temmuz hakkında öykü yazılmasıyla sınırlıdır.

Biz üreteceğiz. Koronavirüs sınıf ayırmıyor, zengini de fakiri de ölüyor. Tabii yakalanırsa. Çünkü zenginin evinde hayat, fakirin evinde açlık var.

Biz üreteceğiz. Eğitimde ezberden, nottan, yoklama kağıdından başka bir şey bilmeyen bu kişiler okulların tatil olduğu şu günlerde niteliği umursamıyor, yapmak için ders yapıyor.

Tüm bunlar için, tüm bunlara karşı olduğumuz için üreteceğiz. Üretenin zihni özgür olur, gerçek üreticiler biat etmez! Biat etmeyeceğiz... Bugün tüm bunların bilincinde olarak üretiyoruz, üreteceğiz!

LİSELİLER ARASI ÖYKÜ, ŞİİR, RESİM YARIŞMASI

HAYALİMİZDEKİ DÜNYA İÇİN ÜRETİYORUZ!

Nasıl bir dünya istiyorsun?

Dünyamız ve ülkemiz zor bir süreçten geçiyor. Salgın karşısında kapitalizm çaresiz kalmış durumda, işsizlik, geleceksizlik ve yoksulluk git gide artıyor. Bu olumsuzluklara rağmen ise, ülkenin geleceği olan biz liselerin umudu hala diri. Yeni bir geleceğe, eşitliğin, özgürlüğün hüküm süreceği bir düzene umut besliyoruz. İyinin ve güzelin kavgası umutsuz yürümüyor!

BUNUN İÇİN ÜRETİYORUZ!

Evlerimizde kaldığımız bu süreci aynı zamanda düşüncelerimizi ve üretimlerimizi birbirimizle paylaşmak için değerlendiriyoruz, inancımızı diri tutuyoruz.

Liseli arkadaş, sen de şiirinle, öykünle, resminle düşüncelerini bize yolla, umudumuzu hep birlikte memlekete yalayalım!

Hayalindeki ülkeyi ve dünyayı şiir, öykü ya da resminle ifade et, üretimlerini bize yolla!

“Hayalimizdeki dünya için üretiyoruz! Nasıl bir dünya istiyorsun?” yarışmamız şiir, öykü ve resim dallarında düzenlenecektir.

Üretimlerin son ulaştırılma tarihi 17.05.2020 tarihi olarak belirlenmiştir.

ÜRETİMLER

SOSYALİSTLİSELİLER@GMAIL.COM
ADRESİNE İLETİLMELİDİR.

HAYAT GÜZELDİR

2. Dünya Savaşı zamanında eşi ve oğluyla birlikte Yahudi toplama kamplarına götürülen Yahudi bir babanın ve peşinden giden İtalyan bir annenin, çocuğunu korumak için yaptıklarını anlatıyor.

Filmin ilk yarısı romantik ve slapstick türde olup 2. Dünya Savaşı'ndan birkaç yıl öncesinde geçmektedir. İkinci yarısı ise dram ağırlıklıdır. İtalyan yapımı olan film 1998 Cannes Film Festivali'nde büyük Ödül'ü kazandı. 7 dalda Oscar'a aday olan film; üçü Oscar olan farklı kategorilerde yaklaşık 45 ödülle sahiptir. İzleyiciden geçerli not alan film, klişeleşmiş kavramları mükemmel şekilde gözler önüne sererek, bizlere gerçek bir başyapıt sunuyor. Başrollerde, Roberto Benigni, Giorgio Cantarini, Nicoletta Braschi gibi isimler bulunuyor.

KARANTİNADA FİLM ÖNERİ- LERİ

DİREN

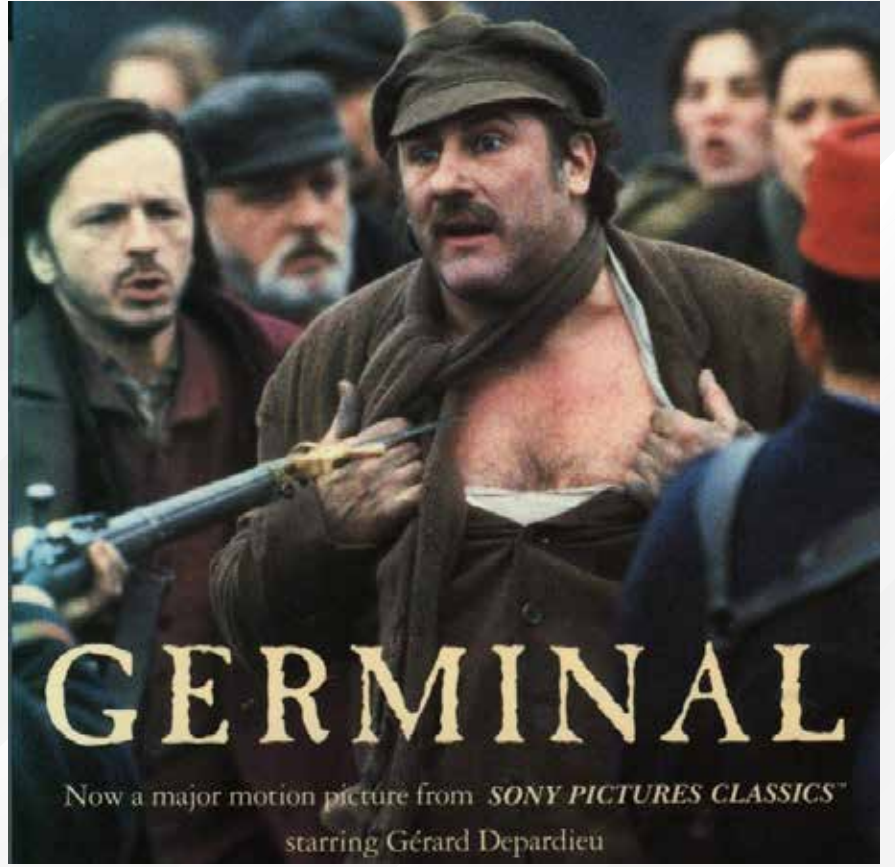
Suffragette, Sarah Gavron tarafından yönetilen ve Abi Morgan tarafından yazılan 1912 İngiltere'sinde, kadınlar için seçme ve seçilme hakkı isteyen bir grup kadının hikâyesini anlatan 2015 tarihli bir tarihi dram filmi. Süfrajette, kadınlara oy hakkının verilmesi için mücadele eden kadın hakları savunucularının ve oy hakkı hareketinin adıdır. "Dünyaya gözlerini açan her küçük kızın, ağabeyleri ile eşit şansa sahip olacağı zamanlar için savaşıyoruz." Der bu kadınlar! Türkiye'de "diren!" adıyla yayınlanmış ve gösterime girmiştir.

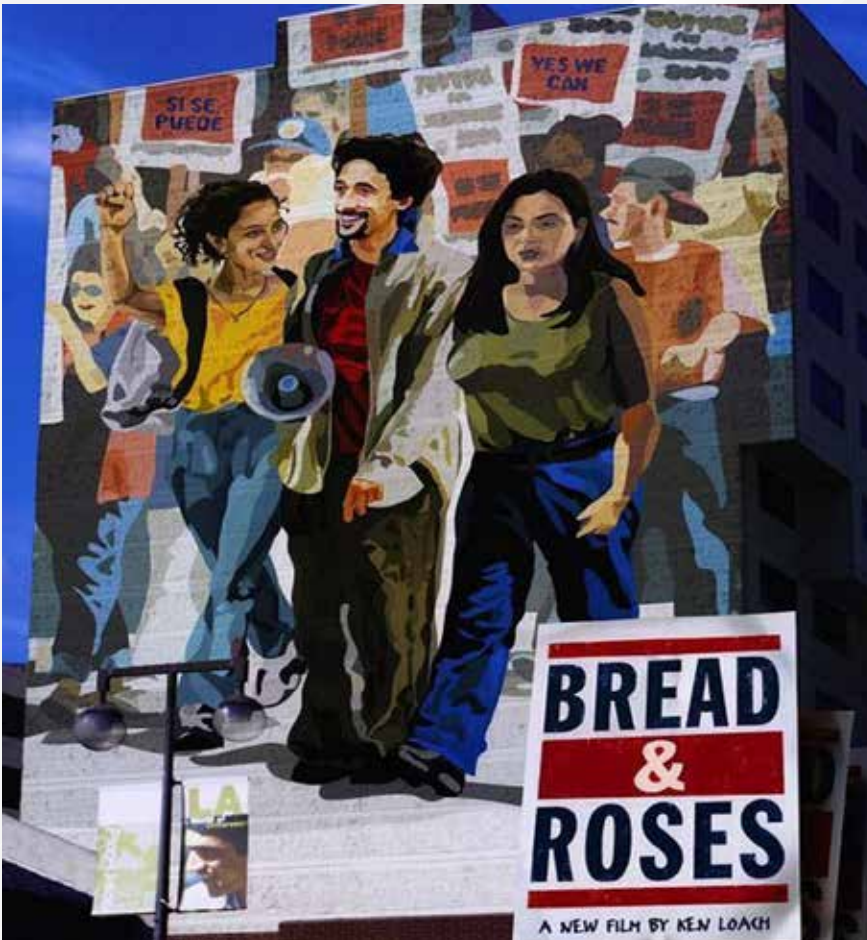
GERMİNAL

Emile Zola'nın aynı isimdeki romanından, esinlenilmiş Claude Berri'nin yönetmenliğini yaptığı Germinal, 1993 yapımı Fransız filmi.

“Ekmek! ekmek! ekmek!” diye bağırın insanların muhteşem öyküsü germinal. kömür madeninde çalışan işçilerin açlıktan usanıp burjuvaziye başkaldırışını anlatan bir yapıt.

KARANTİNADA FİLM ÖNERİ- LERİ

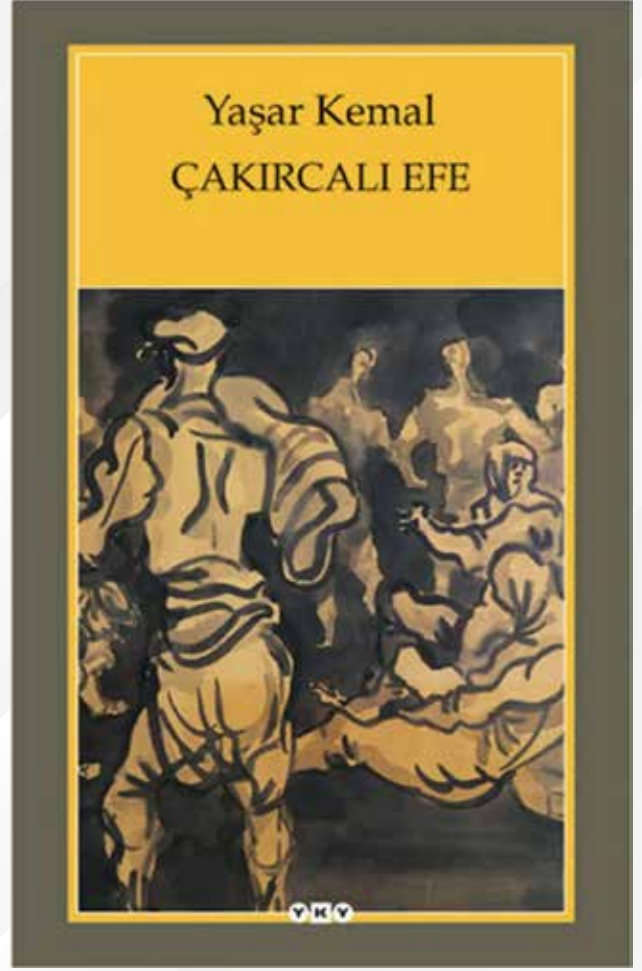
EKMEK VE GÜLLER

İşçi sınıfının medarı iftiharını yönetmen Ken Loach'un 2000 yapımı filmi Ekmek ve Güller...

Bu filmde bir grup göçmen işçinin patronlarına karşı başlatmış oldukları milyon dolarlık mücadelenin ilginç serüveni. Örgütlü halkı hiçbir kuvvet yenemez ilkesinin uygulandığı “Ekmek ve Güller”, dünyada az sayıda kalmış “Marksist filmler”den birisi olarak dikkat çekiyor.

ÇAKIRCALI EFE

Çakırcalı Efe, Yaşar Kemal'in etkileyici eserlerinden yalnız bir tanesidir. Osmanlı döneminde yaşamış gerçek bir efenin – eşkıyanın- hayatı bu eserde romanlaştırılmıştır. Eserin yazılmasında Yaşar Kemal'in en çok danıştığı kişiye Çakırcalı isimli, neredeyse efsane olacak olan, efeyi öldüren askerî grubun kumandanı Rüştü Kobaş'tır. Rüştü Kobaş başta olmak üzere diğer birçok tanıklardan da yardım almıştır. Bu eserde bir efenin koskoca Osmanlı'ya başkaldırışı anlatılmaktadır. Kitabın kapağı ise Abidin Dino'nun elinden çıkmıştır.

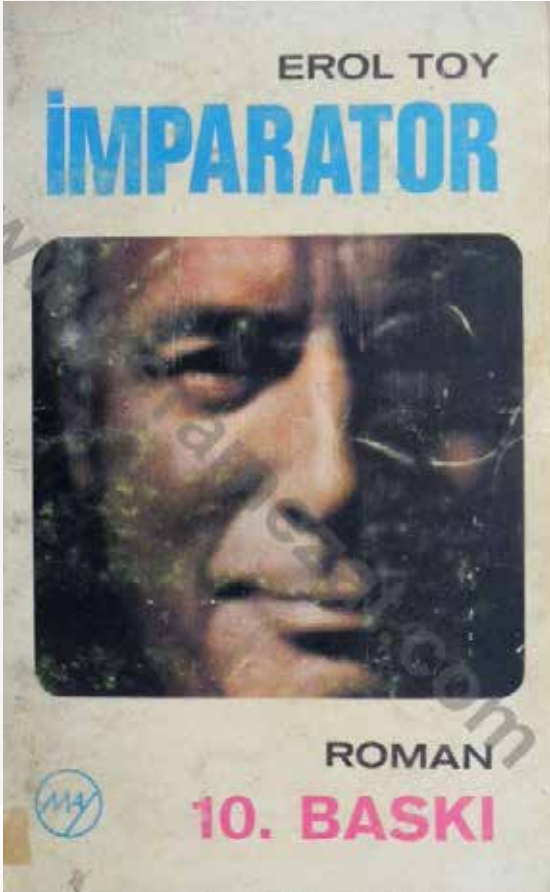
KARANTİNADA

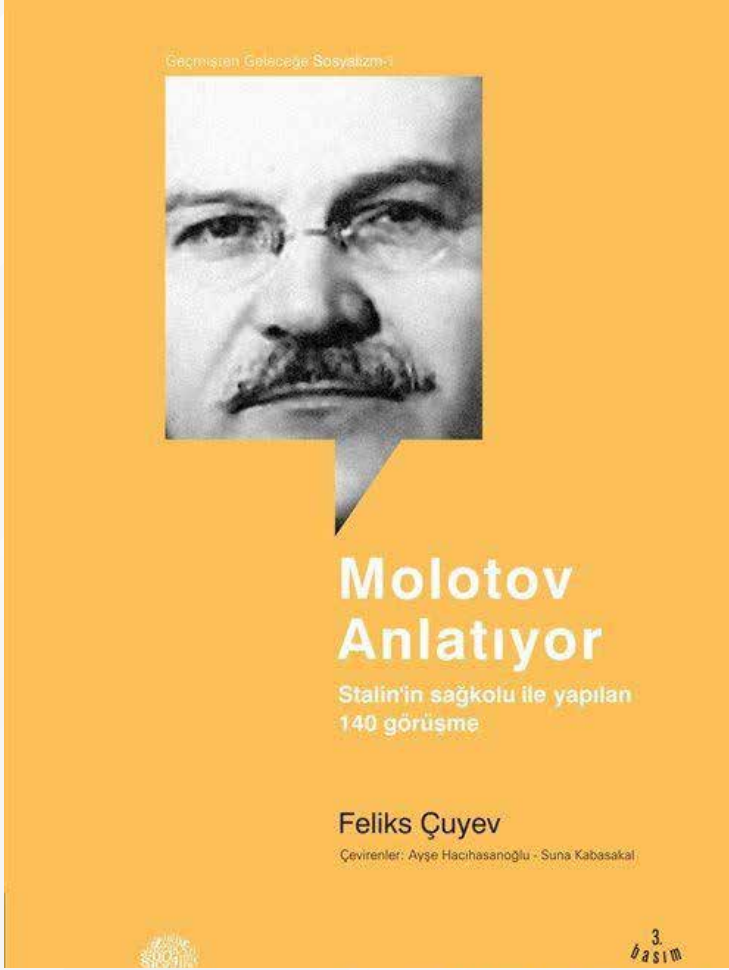
OKUMA ÖNERİ- LERİ

İMPARATOR

Erol Toy'un İmparator isimli romanı bize milli mücadelenin sonuçlarının şekillendiği ve Cumhuriyet'in kurulduğu yıllardan seslenmektedir. Bu romanda Erol Toy hiç de yabancı olmadığımız bir "hanedanın" doğuşunu ve yükselişini güzel bir dille anlatmaktadır. Bu yabancı olmadığımız "hanedanın" adı ise Koç'tur.

Vehbi Koç'un peynirci - bakaliyecisi durumundan nasıl Türkiye devisi olduğu anlatılmaktadır. Koç sülalesinin "çok çalışıp", Ankara'da peynir satarak zengin olmaya başladığı hepimizin duyduğu güzel bir "hikayedir"... İmparator romanı ise bu "hikayeyi" tatlı ve akıcı bir dille anlatmaktadır.

MOLOTOV ANLATIYOR

Gelin hep beraber yaşayan bir tarihin dilinden 20. yüzyılın başından sonuna kadar Rus komünistlerinin, SSCB'nin yaşadıklarını - yaptıklarını okuyalım. Molotov ile 140 adet görüşme yaparak bu kitaptaki bilgileri toplayan Feliks Çuyev, hiçbir şeyin anlamını değiştirmeden bize aktarıyor...

2. Dünya Savaşı'nı yöneten bir Dışişleri Bakanlığı'ndan Moğolistan Büyükelçiliği'ne, sonrasında bir anlamda kurulmasına, büyümesine, iktidarı ele almasına büyük katkılar koyduğu partisinin yeni dönem yöneticileri tarafından parti üyeliğinden atılmasına kadar her şeyi Molotov anlatıyor...

KARANTİNADA OKUMA ÖNERİ- LERİ

ALTINCI KOĞUŞ

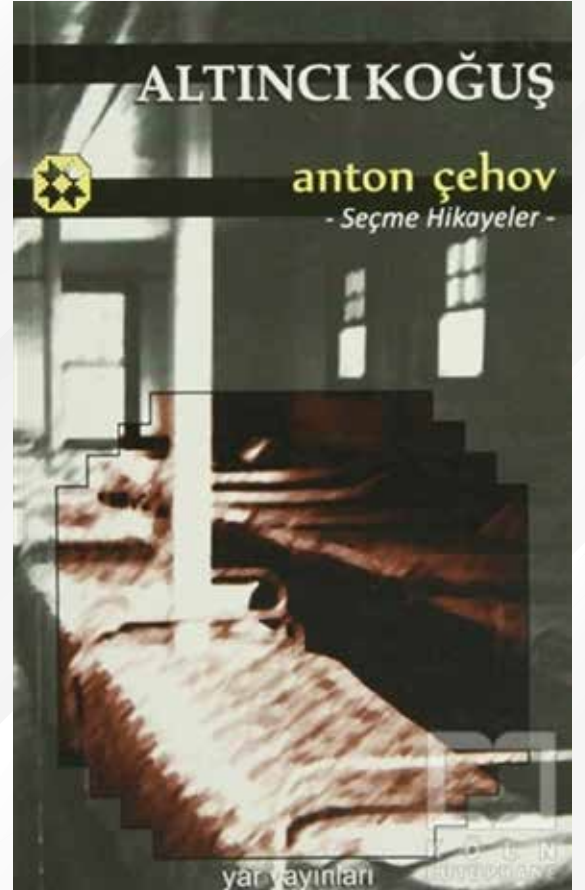
Her yerde anıldığı üzere: harika bir tiyatro yazarı olan, modern öykünün biricik ustalarından, Büyük Rus yazar Anton Çehov...

Onun bu kısa öyküsü ufak bir taşra kasabasında geçiyor. Asıl olarak iki karakterin üstünden ilerliyor bu yapıt: "Hasta" İvan Dmitriç ve "Doktor" Andrey Yefimiç.

Bizim ülkemizde de bol bulunan; bütün sorunların kaynağını bilen, tespit edebilen, ancak yalnız izlemekle yetinen elit (aydın) tabakaya bu kitaptan bir bakış atabilirsiniz...

1892'den 2020'ye, değişen bir şey aslında yok...

Yabancı hissetmeyeceksiniz.

1 MA YIS

DÜNYAYI SOSYALİZM KURTARACAK!

